

JEDNODNIOWA SESJA TERENOWA **„Katowice – miasto zmian”**

TRASA

Modernizm międzywojenny śródmieścia Katowic – Rynek – Strefa Kultury – Lunch
w EMCEK meet&eat – Muzeum Śląskie (zakończenie)

SZCZEGÓŁOWY OPIS POSZCZEGÓLNYCH PUNKTÓW SESJI

Katowice są miastem o kuźniczych tradycjach. Historycznie, większość tych terenów była związana z kasztelanią mikołowską, później z państwem pszczyńskim. Jego północna część to dawne ziemie kasztelanii i księstwa bytomskiego. W okresie międzywojennym województwo śląskie posiadało autonomię z siedzibą władz w Katowicach, w budynku obecnego Urzędu Wojewódzkiego, zwanego wtedy Sejmem Śląskim. Województwo w swych ówczesnych granicach powstało w wyniku powstań śląskich z lat 1919, 1920 i 1921 z ziem wcześniej pruskich i austrowęgierskich. Można powiedzieć, że miasto to od początku było miastem pogranicza. Prawa miejskie Katowice otrzymały dopiero w 1865 roku, choć były już wzmiankowane w 1598 roku. Jego dzielnica Dąb ma historię sięgającą 1299 roku, a Bogucice były wzmiankowane w 1360 r. Jest to miasto, które usamodzielniało się i rozwinęło dzięki przemysłowi i linii kolejowej, działającej tu od 1846 roku. Odzyskanie niepodległości uczyniło z Katowic pierwszy ośrodek przemysłowy w Drugiej Rzeczypospolitej. Dopiero w latach 1936-1939 wyrosła mu konkurencja w postaci Centralnego Okręgu Przemysłowego. To, co wyróżniało Katowice na tle międzywojennej Polski, to ich architektura. Okres ten, to ciągle spory nad modelem rozwoju państwa. Politycy szukali spoiwa, mającego zjednoczyć ziemie zajmowane przez trzech zaborców i działające na zupełnie innych prędkościach. Jedni – znajdowali je w śladach tradycji, inni – dumę narodową widzieli w nowoczesności i konkurencji z zachodem Europy. Wyrazem tego sporu była architektura i modernizm, który zapanował na Górnym Śląsku. Niemcy, szczególnie po dojściu do władzy nazistów, sprzyjały konserwatywnemu stylowi zwanemu „około 1800” i zbliżonemu do naszego „stylu dworcowego”. Bauhaus – wybitna modernistyczna szkoła architektury z Dessau – została zlikwidowana w 1933 roku. Wtedy pograniczne Katowice, ale również Warszawa i inne miasta Polski, ze wspaniałą architekturą zdrojowisk południowej Polski, przejęły w znacznym stopniu inicjatywę nowoczesności w środkowej Europie.

Trasa wycieczki obejmować będzie następujące obiekty:

- 1.) Pierwszy stalowy drapacz chmur (E. Chmielewski, 1929); 2.) Fragment Muzeum Śląskiego (K. Schayer, 1938); 3.) Gmach Parlamentu Śląskiego (K. Wyczyński, P. Jurkiewicz, S. Żeleński, L. Wojtyczko, 1929); 4.) Gmach Urzędów Niezespólnych (W. Klebkowski, 1937); 5.) Gmach Polskiego Radia (T. Łobos, 1937); 6.) Katedra (Z. Gawlik, F. Mączyński, 1927); 7.) Willa Kaźmierczaka (T. Michejda, 1930); 8.) Willa T. Michejdy (T. Michejda, 1926); 9.) Dom Wędlukowskich (S. Gruszka, 1938); 10.) Dom Żytomirskich (K. Schayer, 1937); 11.) Drugi drapacz chmur (T. Kozłowski, S. Bryła, 1934); 12.) Kościół garnizonowy (L. Dietz d'Arma, J. Zarzycki, 1930); 13.) Dworzec PKP pawilon od PL. Andrzeja (Tygrysy: W. Kłyszewski, J. Mokrzyński, E. Wierzbicki, 1964-1972); 14.) Rynek (T. Konior, 2016); 15.) Hala Widowiskowo-Sportowa „Spodek” (M. Gintowt, M. Krasinski, W. Zalewski, 1971); 16.) NOSPR – Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia (T. Konior, akustyka Y. Toyota, 2014); 17.) Międzynarodowe Centrum Kongresowe MCK (Jems Architekci, 2015); 18.) Muzeum Śląskie (Riegler Riewe Architekten, 2015).

Muzeum Śląskie w 2015 roku (Fot.: K. Rostański).

Muzeum Śląskie w 2024 roku, sukcesja trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigeios* (Fot.: K. Rostański).

UWAGA:

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do modyfikacji programu sesji terenowej w zależności od warunków pogodowych oraz potrzeb uczestników.